

Vana-Antsla Põllutöökool

Vana-Antsla Põllutöökool on praegu kahtlemata üks omalaadsemaid Eestimaal. Nii kindlalt võin seda öelda, olles lähemalt tuttavaks saanud koolis õpetatavate erialade mitmekesisuse ja uudsusega, aga ka kooli olme, vaimsuse ja seatud sihtidega.

Tuleva aasta 19. veebruaril saab kool 70aastaseks. Asutatud algselt kodumajanduskoolina, on ta siiani jäänud eeskätt maaeluks vajalike elukutsete õpetajaks. Loomulikult on arenev aeg toonud sisse uusi erialasid, neist praegu arvutiõpetus on niisama loomulik kui algkoolis aabitsaõpetus.

Suurt elevust, vastakaid mõtteid ja ka ärevust on kutsekoolidesse toonud vabariigi kutsehariduse ümberkorralduse kavavad ja ilmselt tuleval aastal käivituv uus kutsehariduse seadus, mille alusel viiakse 13 praegust põllumajanduslikku kutseõppeasutust Haridusministeeriumi alluvusse. Kavas on mitmed koolid likvideerida, mitmed ühendada. Just viimane asjaolu lõi eriti närvilise õhkkonna Võru Tööstustehnikumis ja Väimela Põllumajandustehnikumis. Nagu juba eelmise laupäeva lehes põhjalikult juttu oli, jääb kumbki kool ikka omaette eksisteerima nagu siiani.

Jääb ka Vana-Antsla Põllutöökool. Kooli direktor Hele Angerjäär rääkis meie kohtumisel vanas stiilses mõisamajas, et parasjagu segadust ja närvipingeid see kolme Võru ametikooli ühtse juhtimiskeskuse loomise plaan ju lõi. Aga optimistina oli ta ikka veendunud, et nii vanade traditsioonidega ja nii vajalikku kooli ei saa ei likvideerida ega ka kellegagi kunstlikult ühendada — see oleks mõistusevastane.

Seepärast ei hakanudki me enam heietama nendel unustamist väärt teemadel. Rääkisime tänasest päevast, tänastest probleemidest ja homsetest plaanidest.

Kool ei pea olema mõisavalitseja

Kooli juubelit kavatsetakse tähistada tuleva aasta juunis. Siis on teiste hulgas külla oodata ka omaaegse mõisavalitseja poega Sigismund Lievenit Saksamaalt. Loomulikult mitte ainult tema pärast, aga ikkagi tahab kool oma asupaigaks oleva mõisahoonet ja selle kõrvalhooned, kauni liigirikka pargi ja tiigid kenasti korda seada. Tiik on praegu tühi, selle puhastamine ja süvendamine pooleli. Vald võttis töö enda teha, kiitus talle. Aga nüüd on töö takerdunud. Direktor loodab, et jaanipäevaks saab ehk vee taas tiiki. Praegu on see mudamülgas üpris kole.

„Paljud ametikoolid asuvad endistes mõisahoonetes. On need ju kunagi olnud ilusad ehitised! Ikka kenade parkide keskel. Aga ükski neist koolidest pole võtnud ju endale vabatahtlikult kohustust neid mõisaid valitseda. Nende säilimine on eeskätt ikka riigi huvides. Kuid samas on üpris selge, et ka Haridusministeerium ei peaks nende restaureerimis- ja hooldamiskulusid kandma. Kes siis?

Selge, et jooksvad kulud, pargi hooldamine jne on kooli mure. Aga näiteks Keskkonnaamet pole mingit huvi tundnud kas või pargi tiikide kordategemise vastu. Ise oleme tööle võtnud pargiaedniku, teeme pargi planeeringu. Aga toetust on vaja! On vanu väärt kõrvalhooneid, millest ei tea, mida teha: ehitamine vajaks mitusada tuhat, mida meil kuskilt pole võtta. Kauni ja omapärase aednikumaja, nn pudelmaja, suutsime korda teha. Selles on nüüd hubane kaminasaal, kohvik. Õpilastele ja õpetajatele mõnus lõõgastumiskoht. Aga kõike ei jõua,” räägib Hele Angerjäär oma hasartsel, aga kaugeltki mitte nutusel või hädaldaval toonil. Omal jõul ja õpilaste abiga on ikka väga palju tehtud, aga päris kõike ei jõua. Muidugi on suur abi sellest, et siinsamas on õppimas tulevased ehitusmehed — nii müürsepad kui ka puidutöölised.

„Ma ei jõua ära kiita AS Kurmikut ja selle juhatuse esimeest Andri Needot, samuti Võrumaa Talupidajate Liitu eesotsas Rainis Ruusamäega,” selektab Hele Angerjäär hoogsalt. „Kurmik annab meie poiste praktikakohad, aitas sisustada uues laborihoones kaasaegse ehituskabineti. Taluliit organiseerib erialaloenguid. Mõlemad mehed on ka eksamikomisjonide esimehed. Tehtud töö räägib ise enda eest: tänavu lõpetas 14 noort ehitajat ja kõik nad said töökoha! Mis on veel parem, kui teada, et meie lõpetajaid nõutakse!” on Hele Angerjäär uhke. Loomulikult on poisid igal ajal hakkamas ka oma kooli ehitustöödel.

Kool on külaelu keskpunkt

Põllutöökool on igas mõttes Vana-Antsla elu keskpunkt. Siinsamas on algkool, millega tihedad sidemed. Kooli tulevad ümbruskonna lapsed, kes põhi- või keskkooli lõpetanud. Vanematel on ju väga hea, kui lapsed lähedal koolis käivad.

Koolis on võimalused ringide tööks, taidluseks, sportimiseks. Loomulikult saavad neid võimalusi kasutada ka need noored, kes siin koolis ei õpi.

Kooli eesotsas on direktor, kelle ülesandeks organiseerimis- ja juhtimistöö. Asetäitja Ülla Põlduri mureks on kõik õppetööga seonduv. Kokku on koolis 21 õpetajat-pedagoogi. „Kõik nad on kõrgharidusega ja õpetavad just õpitud eriala,” peab Hele vajalikuks rõhutada. Üldse annab aga kool tööd 52 inimesele.

Õpilasi on aastaringelt keskel läbi 230. Keskel läbi sellepärast, et kõik ei lõpeta kursust

Vana-Antsla Põllutöökooli direktor Hele Angerjäär.

KAIDO JAKOBI

ühhaegselt.

Igasugused ühisüritused, peod, kino — kõige selle keskmeks on ikka kool. Seepärast oleks mõeldamatu, et kool likvideeritakse või mõnel muul kombel asula elu keskmest kaob

Kõige tähtsam — õpilased

„Meie jaoks on kõige tähtsam õpilane. See, et anda talle hea haridus, elujulgus, ettevõtlikkus, valmidus iseseisvaks eluks,” seab Hele Angerjäär kooli prioriteedid ritta.

Teda vihastab kõige rohkem mingi lendulastud väide kutsekoolidest kui teisejärgulistest koolidest. Et „Antslas õpetatakse ainult lüpsjaid...”

Loomulikult peaks iga inimene, kes maal elab, oskama, kui vaja, ka lehma lüpsma. Ja seda ka õpetatakse, kõige kaas-aegsemal tasemel. Kuid see on ainult väike osa koolis õpitavast. Mis puutub aga hariduse tasemesse...

Loomulikult on põllutöökool koht, mis võimaldab elus toimetulekuks vajalikud kutseoskused saada ka neil, kellel põhikooli lõpetamisega raskusi. Selleks võetakse talumajanduse erialale vähemalt 16 aasta vanuseid noori, neile õpetatakse üldarendavaid aineid, õmblemist, kudumist, käsitööd, kodukorraldust; noormeestele taime- ja loomakasvatust, põllumajandusmasinaid, traktoreid. Omandatakse lukksepaoskused ja saadakse T-kategooria traktoristi paberid.

Samas on aga ka sellest sügise alates vastuvõtt ainult keskkooli lõpetanuile õmbluse ja sotsiaalhoolduse erialale. Lisaks erialaainetele õpetatakse võõrkeeli, arvutit, suhtlemisoskust. Praktika on AS Antsla Marati ja Antsla Linnahaigla baasil.

Kodumajandust, talumajandust, ehitust ja ettevõtlust saab õppida põhikooli teadmiste baasil.

„Eriti on praegu vaja sotsiaaltöötajaid. Meie lõpetajad võivad seda eriala ka ülikooli edasi õppima minna,” täpsustab di-

Vanas aedniku- ehk nn pudelmajas asub nüüd kohvik.

ARHIIV

rektor. Ja lisab veel: „Meil on väga head sidemed ametikoolidega Põhjamaades — Soomes, Rootsis, Norras. Näiteks Norra Oksnevaldi Põllutöökoolis õpib praegu kolm meie last. Üks neist, Antsla tüdruk Liina Lepp, lõpetab seal tänavu, on klassi parim õpilane ja kavatseb Norras õpinguid jätkata kõrgkoolis. Kaks tüdrukut aga tulevad pärast seal kursuste lõpetamist tagasi ja asuvad oma talus tööle.

Me korraldame parematele õpilastele keelekursusi ja igal aastal saadame mõned õpilased naabrite juurde ennast täiendada. Samuti teeme sinna õppekursusioone. Loomulikult käivad ka nemad meil külas.”

Kui on head toetajad ja hea läbisaamine, pole kurta midagi

„Mina pole veel kunagi ühtegi hädalist ega kurtma tulnud ukse taha saatnud,” tõdeb Hele muu jutu sees. Ja küllap pole sind ennast ka seepärast üheltki ükselt tagasi löödud, lisan mõttes.

Sest Hele jutus on kõik hea, kõik on head, kõik on abivalmid... No justkui polekski muresid ja probleeme?

„Miks ei ole? Iga nurga taga! Aga kui ma aina kurdan, mida see aitab? Parem võtan luua kätte ja hakkan ise maja ümbrust koristama... ja varsti on ilma kisa-kära ja üleskutseteta kõik abis.” Nii just hiljuti olevat

juhtunudki.

„Kurmikut ma juba kiitsin, taluliitu ka. Aga mis ma teeksin ilma arenduskeskuse, valla- ja linnavalitsuse toetuseta, Antsla Maratita? Hästi saame läbi nii kohaliku kooli kui ka Antsa Keskkooli ja Urvaste vallavalitsusega. Koos Tööturuameti ja Arenduskeskusega paneme käima ka töötute täiendõppe.

Hele Angerjäär on hea suhtleja, aga samas ka „leebelt” järeleandmatu oma tahtmist saavutamisel. Ja ta saab...

„Ei saa kõike. Aita otsida head spetsialisti, kes oleks läbilõhki arvutifanaatik ja saaks meil põhikohaga töötada. Meil on selline inimene, aga kahjuks mitte päriselt meie. Vaja on head teadmistega sotsiaalala spetsialisti, kes hakkaks sügisest seda eriala õpetama. Õppebaasi osas meil juba läbirääkimised Järve Kooliga käivad.”

Mida lisada?

Koolil on hea ühiselamu, tüdrukutel kahesed, poistel kolmesed toad. On oma 200 hektarit maad, kus kasvavast saab toidukraami kööki, mistõttu lõunad on väga odavad, aga head. Oma kohvik, sportimisvõimalused.

Ja üle kõige kaunis loodus, võrratu park!

Tasub hoida pöialt, et selline kool, maarahva kool, ikka püsi- ma jääks.

ÜLO TOOTSEN

Vana-Antsla Põllutöökooli peahoone.

ARHIIV